

KADIN SPORCULARIN YARALANMA KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

¹Recep Fatih KAYHAN^{ABCDE}

²Adem YAPICI^{ADE}

²Ümit Doğan ÜSTÜN^{BE}

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkânların Sağlanması (Funds Collection)

Özet: Bu araştırmanın amacı kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmaya çeşitli spor dalları ile ilgilenen 210 kadın sporcu katılım göstermiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Rex ve Metzlerin (2016) geliştirdiği ve Caz, Kayhan ve Bardakçı (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ve geçerlik-güvenirliği yapılan "Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Çalışmada veriler Google Forms aracılığı ile online olarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında öncelikle verilerin dağılımı incelenmiştir. Katılımcıların yaralanma kaygıları arasındaki farklılıkların incelenmesi için ikili karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t testi üç ve üzeri karşılaştırmalarda tek yönlü varyans analizi testleri uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre yaş, eğitim seviyesi, spor düzeyi ve ameliyat olma durumuna bağlı olarak kadın sporcuların yaralanma kaygısı alt boyutları düzey puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Spor yapma yılına göre ise kadın sporcuların zayıf algılanma alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < .017$). Ayrıca Spor dalına göre de kadın sporcuların yetenek kaybı kaygısı alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir ($p < .028$).

Anahtar Kelimeler: Spor, Kadın sporcu, Yaralanma, Kaygı

¹ Sorumlu yazar, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Rize,

² Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Hatay, Türkiye

INVESTIGATION OF THE INJURY ANXIETY OF FEMALE ATHLETES ACCORDING TO VARIOUS VARIABLES

Abstract: The aim of this study was to investigate the injury anxiety levels of female athletes according to various variables. 210 female athletes interested in various sports branches participated in the study. To collect data in addition to personal information form Turkish version of Rex and Metzler (2016)'s "Sport Injury Anxiety Scale" was used. The Turkish version of the scale was adopted into Turkish culture by Caz, Kayhan and Bardakçı in 2019. The data was collected online via Google forms. In the evaluation of the data first, normality assumptions were checked. Then independent samples t test and one way ANOVA statistical methods were used in order to determine the significant differences. According to analyze results there were no significant differences in the variable sports injury anxiety according to age, education status, sports status and status of having a surgery before ($p > .05$). However, there were significant differences in the sub-dimension "losing potential" according to sport experience ($p = .017$) and, in the "loss of athletic ability" sub-dimension according to sports branch ($p = .028$).

Key Words: Sports, Athlete, Female, Injury, Anxiety

SUMMARY

Introduction and Aim: The term sports injuries encompasses situations where the entire body or part of the body is exposed to a force greater than normal, exceeding the endurance limit of the tissues and the term is commonly used in order to identify injuries while performing sportive activities (Yıldız, 2006). However, in order to interpret the severity of a sports injury, some factors need to be examined in detail. These details contains, the characteristics of the injury, treatment time, loss of sports performing and work times, permanent disability and economical cost (Ergen et al, 2003). Studies showed that muscle and skeleton injuries covers more than 15% of emergency visits in the USA and costs more than 850m dollars (Pollack and Watkins-Castillo, 2014; Fibay et al, 2015). But, it was reported that the probability of injury in sportsmen is 1 in 4,000, mortality rate is 1 in 40,000 and the rate of encountering a major accident is 1 in 40 people. Besides, the most common injuries were found in sports with 10% football, 6% wrestling, 3% handball and boxing, 1% athletics and 0.5% skiing (Sakallı, 2008). In the literature the studies showed that female athletes have a greater ratio in sports related injuries than males (Roos et al, 1995; Alentorn et al, 2009; Wild et al, 2012; Andernord et al, 2015). Nevertheless, there are very few researches that determine the level of injury anxiety of female athletes and offer recommendations. The findings of the related researches showed that athletes returning to sports after injury rehabilitation may experience a range of psychosocial anxiety. We think that researches such as our current study will be guiding for the studies to support the psychological states of the athletes by identifying their injury anxiety states and we aimed to analyze sport injury anxiety of the female athletes according to their personal backgrounds. **Material and Method:** 210 female athletes participated in the present study. To collect data we used the Turkish version of Rex and Metzler (2016)'s "Sport Injury Anxiety Scale". The scale was adopted into Turkish by Caz, Kayhan and Bardakçı (2019). The scale has 6 sub-dimensions and 19 items anchored with five point Likert type scale from 1 completely disagree to 5 completely agree. In the study we collected the data as online using Google forms. To analyze data we first checked the normality assumptions than we used independent samples t test and one way ANOVA statistical methods in order to determine the significant differences. **Results:** According to analyze results there were no significant differences in the variable sports injury anxiety according to age, education status, sports status and status of having a surgery before ($p > .05$). However, there were

significant differences in the sub-dimension “losing potential” according to sport experience ($p= .017$) and, in the “loss of athletic ability” sub-dimension according to sports branch ($p= .028$). **Limitations:** Although the present study shown some interesting findings about the injury anxiety of female athletes, has several limitations. The first of these limitations is the number of participants. Another limitation was the participants were divided in two groups as individual and team sports. However, each sport has different features in its structure. For example, in sports with close contacts and in sports with fewer contacts, the injury anxiety of competing athletes may vary. Therefore, it is important that future studies minimize these limitations. **Conclusion:** According to the results of the study we can conclude that female athletes performing sports between 4-6 years have a greater anxiety in losing potential than the athletes performing sports more than 10 years. And individual sports participants have a greater anxiety in losing athletic anxiety than team sports participants.

1. GİRİŞ

Spor yaralanmaları, vücudun tamamının ya da bir bölgesinin, normalden fazla bir kuvvetle karşılaşması sonucunda dokuların dayanıklılık sınırının aşılmasıyla ortaya çıkan hasarlanma durumlarıdır (Yıldız, 2006). Başka bir ifadeyle spor yaralanmaları genel olarak sportif aktiviteler sırasında meydana gelen her türlü hasara verilen ortak bir isimdir (Türker, Koçak, İstanbulluoğlu, Yıldırım, Kır, Açikel ve Kılıç, 2011). Fakat her ne kadar spor esnasında meydana gelen tüm hasarlanma durumları spor yaralanması olarak ifade edilse de her yaralanma farklı şekilde gerçekleşebilir. Dolayısıyla bir spor yaralanmasının ciddiyetinin yorumlanabilmesi için bazı faktörlerin detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir. Bunlar; yaralanmanın özelliği (çekme, zorlama, kopma, kontüzyon, çıkık, kırık, çatlak, açık yara, enfeksiyon, enflamasyon), tedavinin süresi ve özelliği, spora katılmama süresi, çalışma ve iş süresi kayıpları, kalıcı sakatlık durumları ve doğrudan veya dolaylı olarak karşılaştığımız maliyetler olarak sınıflandırılabilir (Ergen, Güner, Zergeroğlu, Ulkar ve Kunduracıoğlu, 2003).

Lüiteratür incelendiğinde kas ve iskelet sistemi yaralanmalarının Amerika Birleşik Devletleri'ndeki acil servis ziyaretlerinin % 15'inden fazlasını oluşturduğu ve tahmini olarak 850 milyar doların üzerinde bir ekonomik etki yarattığı bilinmektedir (Pollack ve Watkins-Castillo, 2014, Filbay, Culvenor, Ackerman, Russell ve Crossley, 2015). Buna rağmen spor yapanlarda yaralanmanın görülme olasılığı 4.000 kişide bir, ölüm oranı 40.000 kişide bir ve büyük bir kaza ile karşılaşma oranı ise 40 kişide bir olduğu bildirilmektedir. Bununla birlikte en sık yaralanmanın görüldüğü spor branşlarının %10 ile futbol, %6 ile güreş, %3 ile hentbol ve boks, %1 ile atletizm ve %0,5 ile kayak olduğu saptanmıştır (Sakallı, 2008).

Spor yaralanmasını tetikleyebilen birçok faktör bulunabilmektedir. Bunlar günlük yaşantımızda karşılaştıklarımız, gündelik sorunlarımız gibi durumsal olabileceği gibi, kişilik özelliklerimiz ve başa çıkma stratejilerimiz gibi kalıcı da olabilmektedir (Andersen ve Williams, 1988).

Kadın sporcuların yaralanmaları ile ilgili yapılan araştırmalar kadın sporcuların erkek sporculara göre daha yüksek oranda yaralanma riskine sahip

olduklarını göstermiştir (Roos, Ornell, Gardsell, Lohmander ve Lindstrandve, 1995; Alentorn-Geli, Myer ve Silvers, 2009; Wild, Steele ve Munro, 2012; Andernord, Desai, Bjornsson, Ylander, Karlsson ve Samuelsson, 2015). Buna rağmen kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerini tespit eden ve öneriler sunan araştırma sayısı oldukça azdır denilebilir. Yapılan araştırmaların bulguları, yaralanma rehabilitasyonundan sonra spora geri dönen sporcuların bir dizi psikososyal kaygı yaşayabileceğini göstermektedir. Bu nedenle kadın sporcuların yaralanma kaygı durumlarını tespit ederek onların psikolojik iyi olma durumlarına destek çalışmaların planlanması için mevcut çalışma gibi araştırmaların yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla mevcut araştırmada kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeyleri yaş, spor yapma yılı, spor dalı, spor düzeyi, eğitim düzeyi ve ameliyat olma durumu değişkenlerine göre incelemektir.

2. MATERYAL VE METOT

Çalışma grubu: Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin incelenmesi amacıyla, mevcut çalışmaya çeşitli spor dallarını ile ilgilenen 210 kadın sporcu katılım göstermiştir. Katılımcıların 58' i lise, 30' u önlisans ve 122' si lisans eğitimi görmektedir. Yine katılımcıların 121' i amatör, 89' u ise profesyonel olarak spor yapmaktadır. Bireysel spor dalı ile ilgilenen sporcu sayısı 80, takım sporcuları sayısı ise 130'dur. Katılımcılardan 25'i spor yaralanması sebebi ile ameliyat olmuştur.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada veri toplama aracı olarak Rex ve Metzlerin (2016) geliştirdiği ve Caz, Kayhan ve Bardakçı (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ve geçerlik-güvenirliği yapılan "Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. 5'li likert derecelendirmeye sahip olan spor yaralanması kaygı ölçeği, toplamda 6 alt boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ters kodlanması gereken madde(ler) yoktur. Puan ortalamasının yüksek çıkması kaygı düzeyini yüksek olduğunu, düşük çıkması ise kaygı düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Spor Yaralanması Kaygı Ölçeği için Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.870 olarak tespit edilmiştir.

Prosedür: Çalışmada veriler çevrimiçi olarak Google Formlar aracılığı ile toplanmıştır. Tesadüfî örneklem metoduyla e-mail ve akıllı telefon aracılığı ile 236 kadın sporcuya ulaşılmıştır. Çalışmada çevrimiçi veri toplama yönteminin seçilmesinin nedeni, yöntemin daha kısa zamanda sonuç alınabilmeye ve deneklerin veri toplama aracını kendilerine en uygun zaman diliminde doldurabilmesine imkân sağlamasıdır (Ural ve Kılıç, 2011, s.62). Çalışmaya katılım gönüllülük esasına göre gerçekleşmiş ve katılanlar onam vermiş sayılmıştır. Bu nedenle çalışmaya katılmayı reddeden veya formu eksik/hatalı dolduran 26 sporcunun verisi çalışmaya dâhil edilmemiştir.

Veri Analizi: Verilerin analiz edilme sürecinde öncelikle normallik testleri uygulanmıştır. Uygulanan testler, verilerin normal dağılıma (çarpıklık-basıklık) sahip olduğunu göstermiştir. Bu kapsamda bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA testleri uygulanmıştır. ANOVA’da oluşan farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını tespit etmek için ise çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde kadın sporcuların yaş, eğitim seviyesi, spor yapma yılı, spor yapma düzeyi, spor dalı ve ameliyat olma durumu değişkenlerine göre yaralanma kaygı düzeylerinin karşılaştırmalarının bulguları yer almaktadır.

Tablo 1. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin yaş gruplarına değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması Anova sonuçları

Yaralanma Kaygısı Alt Boyutları	Yaş Grupları	N	Ort.	Std. Sap	F	p
Yetenek Kaybı Kaygısı	≥ 20	108	6.06	3.22	0.033	0.967
	21-22	55	6.09	3.26		
	23 ≥	47	5.94	3.00		
Zayıf Algı Kaygısı	≥ 20	108	5.58	3.40	1.978	0.141
	21-22	55	4.93	2.69		
	23 ≥	47	4.64	2.06		
Acı çekme Kaygısı	≥ 20	108	9.32	3.54	0.411	0.664
	21-22	55	9.73	3.31		
	23 ≥	47	9.77	3.02		
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	≥ 20	108	6.68	3.80	0.369	0.692
	21-22	55	7.18	3.75		
	23 ≥	47	6.70	3.39		
Sosyal Destek Kaybı Kaygısı	≥ 20	108	4.47	2.63	0.940	0.392
	21-22	55	5.00	2.98		
	23 ≥	47	4.36	2.24		
Yeniden Yaralanma Kaygısı	≥ 20	108	10.82	4.25	0.521	0.594
	21-22	55	11.53	4.31		
	23 ≥	47	11.02	3.77		

Tablo 1 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 2. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin eğitim seviyesi değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması Anova sonuçları

Yaralanma Kaygısı						
Alt Boyutları	Eğitim Seviyesi	N	Ort.	Std. Sap	F	p
Yetenek Kaybı Kaygısı	Lise	58	5.53	3.22	1.418	0.244
	Ön Lisans	30	5.77	3.32		
	Lisans	122	6.34	3.10	2.108	0.124
	Lise	58	5.88	3.59		
Zayıf Algı Kaygısı	Ön Lisans	30	4.90	2.73	0.042	0.959
	Lisans	122	4.95	2.68		
Acı çekme Kaygısı	Lise	58	9.48	3.55	0.256	0.774
	Ön Lisans	30	9.40	3.46		
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	Lisans	122	9.58	3.27	0.181	0.835
	Lise	58	6.88	4.00		
Sosyal Destek Kaybı Kaygısı	Ön Lisans	30	6.37	3.64	0.604	0.548
	Lisans	122	6.89	3.56		
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Lise	58	4.69	2.71	0.604	0.548
	Ön Lisans	30	4.33	2.20		
	Lisans	122	4.60	2.73	0.604	0.548
	Lise	58	10.60	4.45		
	Ön Lisans	30	10.87	4.30	0.604	0.548
	Lisans	122	11.31	3.98		

Tablo 2 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının eğitim seviyesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim seviyesi aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 3. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin spor yapma yılı değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması Anova sonuçları

Yaralanma Kaygısı							
Alt Boyutları	Spor Yapma Yılı	N	Ort.	Std. Sap	F	p	Tukey
Yetenek Kaybı Kaygısı	1-3 yıl (1)	50	6.02	3.07	0.280	0.840	
	4-6 yıl (2)	57	6.11	3.67			
	7-9 yıl (3)	52	5.73	2.75			
	10 yıl ve üstü (4)	51	6.29	3.11			
Zayıf Algı Kaygısı	1-3 yıl (1)	50	5.50	3.10	3.479	0.017	2 > 4
	4-6 yıl (2)	57	6.00	3.91			
	7-9 yıl (3)	52	4.96	2.32			
	10 yıl ve üstü (4)	51	4.25	1.83			
Acı çekme Kaygısı	1-3 yıl (1)	50	8.86	3.86	2.068	0.106	
	4-6 yıl (2)	57	9.16	3.46			
	7-9 yıl (3)	52	9.75	3.23			
	10 yıl ve üstü (4)	51	10.37	2.69			
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	1-3 yıl (1)	50	6.58	3.46	0.850	0.468	
	4-6 yıl (2)	57	7.47	4.15			

Sosyal Destek Kaybı	7-9 yıl (3)	52	6.48	3.34	0.200	0.896
	10 yıl ve üstü (4)	51	6.65	3.70		
	1-3 yıl (1)	50	4.52	2.52		
	4-6 yıl (2)	57	4.81	2.93		
	7-9 yıl (3)	52	4.56	2.82		
Yeniden Yaralanma Kaybı	10 yıl ve üstü (4)	51	4.43	2.29	0.951	0.417
	1-3 yıl (1)	50	10.62	4.46		
	4-6 yıl (2)	57	10.61	4.44		
	7-9 yıl (3)	52	11.23	3.61		
	10 yıl ve üstü (4)	51	11.78	4.03		

Tablo 3 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının spor yapma yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda spor yapma yılı aritmetik ortalamaları Zayıf Algı Kaygısı alt boyutundaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($F=0.017$; $p=0.017$, $p<0.05$). Yapılan post-hoc Tukey testi sonucunda 4-6 yıl spor yapan grup ile 10 yıl ve üstü spor yapan grup arasında, 4-6 yıl spor yapan grup yılı lehine anlamlı fark tespit edildi.

Tablo 4. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin spor düzeyi değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması bağımsız örneklerde t-testi sonuçları

Yaralanma Kaygısı		N	Ort.	Std. Sap	t	p
Alt Boyutları	Spor Düzeyi					
Yetenek Kaybı Kaygısı	Amatör	121	5.97	3.22	0.286	0.593
	Profesyonel	89	6.13	3.11		
Zayıf Algı Kaygısı	Amatör	121	5.31	3.11	0.664	0.416
	Profesyonel	89	5.06	2.80		
Acı çekme Kaygısı	Amatör	121	9.28	3.55	2.104	0.148
	Profesyonel	89	9.87	3.07		
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	Amatör	121	6.87	3.72	0.080	0.778
	Profesyonel	89	6.74	3.66		
Sosyal Destek Kaybı Kaygısı	Amatör	121	4.50	2.51	0.706	0.402
	Profesyonel	89	4.71	2.83		
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Amatör	121	10.83	4.34	2.693	0.102
	Profesyonel	89	11.36	3.90		

Tablo 4 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının spor düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklerde t-testi sonucunda profesyonel ve amatör spor düzeyleri aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı.

Tablo 5. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin spor dalı değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması bağımsız örneklerde t-testi sonuçları

Yaralanma Kaygısı						
Alt Boyutları	Spor Dalı	N	Ort	Std. Sap	t	p
Yetenek Kaybı Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	6.65	3.56	2.216	0.028
	Takım Sporları	130	5.66	2.85		
Zayıf Algı Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	5.29	2.94	0.333	0.739
	Takım Sporları	130	5.15	3.01		
Acı çekme Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	9.46	3.54	-0.223	0.824
	Takım Sporları	130	9.57	3.26		
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	7.01	3.77	0.61	0.542
	Takım Sporları	130	6.69	3.65		
Sosyal Destek Kaybı Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	4.90	2.95	1.352	0.178
	Takım Sporları	130	4.39	2.44		
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Bireysel Sporlar	80	11.28	4.26	0.608	0.544
	Takım Sporları	130	10.92	4.10		

Tablo 5 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının spor dalı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklerde T-Testi sonucunda Bireysel Spor Dalı ile ilgilenen sporcuların ve Takım Sporları ile ilgilenen sporcuların yetenek kaybı kaygısı düzeyleri aritmetik ortalamaları arasındaki fark ($p < 0,028$) istatistiksel olarak anlamlı tespit edildi.

Tablo 6. Kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin ameliyat durumu değişkenine göre alt boyutlarının karşılaştırması bağımsız örneklerde t-testi sonuçları

Yaralanma Kaygısı						
Alt Boyutları	Ameliyat Durumu	N	Ort.	Std. Sap	t	p
Yetenek Kaybı Kaygısı	Evet	25	6.88	3.35	1.419	0.157
	Hayır	185	5.92	3.14		
Zayıf Algı Kaygısı	Evet	25	5.00	2.75	-0.357	0.722
	Hayır	185	5.23	3.01		
Acı çekme Kaygısı	Evet	25	9.56	3.54	0.050	0.960
	Hayır	185	9.52	3.35		
Hayal Kırıklığına Uğrama Kaygısı	Evet	25	7.04	3.79	0.325	0.745
	Hayır	185	6.78	3.68		
Sosyal Destek Kaybı Kaygısı	Evet	25	4.56	2.83	-0.052	0.959
	Hayır	185	4.59	2.63		
Yeniden Yaralanma Kaygısı	Evet	25	11.12	4.07	0.087	0.931
	Hayır	185	11.04	4.18		

Tablo 6 görülebileceği üzere, kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin alt boyutlarının ameliyat durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Bağımsız Örneklerde t-testi sonucunda ameliyat olan sporcular ve ameliyat olmayan sporcuların yaralanma kaygı düzeyleri aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı.

4. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Yaralanma geçiren sporcuların uzun dönem iyileşme sürecinde spordan uzak kalma, bir daha aktif spor yaşantısına dönememe, yeniden sakatlanma gibi önemli duygusal travmalar yaşadıklarını bildirmiştir (Mankad, Gordon ve Mallman, 2009). Yapılan analizler sonrasında kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin yaş grupları arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmadı. Ancak alt boyutların yaşlara göre kaygı düzeyleri ortalamaları incelendiğinde 21-22 yaş grubu kadın sporcuların yetenek kaybı kaygısı, hayal kırıklığına uğrama kaygısı, sosyal destek kaybı kaygısı ve yeniden yaralanma kaygısı düzey ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlendi. Bu durum yaş gruplarına göre kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin 21-22 yaş aralığında artış gösterdiği söylenebilir. Daha önce yapılan bir araştırmada sporcuların doğum yılı değişkeni ile yaralanma kaygısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Çetindemir ve Cihan, 2019). Farklı bir başka çalışmada da yaşa göre yaralanma kaygısı incelenmiş ve anlamlı bir fark bulunmamıştır (Egermann, Brocai, Lill ve Schmitt, 2003).

Eğitim seviyesine göre yaralanma kaygı düzeyleri incelendiğinde kadın sporcuların eğitim seviyeleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmedi. Ancak yaralanma kaygısı alt boyutları lisans seviyesinde eğitim gören kadın sporcuların lise ve ön lisans eğitim seviyesinde eğitim gören kadın sporculara göre daha yüksek düzeyde olduğunu gösterdi. Eğitim seviyesi artış gösterdikçe kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin yükseldiğini söyleyebiliriz.

Kadın sporcuların spor yapma yılına göre yaralanma kaygı düzeyleri bulguları incelendiğinde zayıf algılanma alt boyutunda 4-6 yıl spor yapan grup ile 10 yıl ve üstü spor yapan grup arasında anlamlı bir fark tespit edildi. Bu sonuç kadın sporcuların deneyimleri artıkça yaralanma kaygı düzeylerinde azalma olabileceğini göstermektedir. Literatür incelendiğinde her ne kadar yaralanma kaygısı ile eş değer olmasa da farklı spor dallarındaki sporcular ile yapılmış araştırmalarda spor yapma yılı ile durumluk veya sürekli kaygı puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilen çalışmalar bulunmaktadır (Başaran, 2008; Dönmez, 2013; Hacıcaferoğlu, Hacıcaferoğlu ve Seçer, 2015). Elde edilen bulgular bir bakıma literatürdeki araştırma bulgularını desteklemektedir denilebilir.

Kadın sporcuların spor seviyelerine göre yapılan analizlere göre yaralanma kaygı düzeyleri arasında istatistiksel bir fark tespit edilmedi. Bu durumda kadın sporcuların amatör ya da profesyonel seviyede spor yapmalarının yaralanma kaygı durumlarında bir fark oluşturmadığını söyleyebiliriz. Araştırmamızın sonuçlarından farklı olarak Çetindemir ve Cihan (2019) yaptıkları araştırmada amatör ve profesyonel sporcuların yaralanma kaygıları arasında anlamlı bir fark tespit etmiştir.

Kadın sporcuların bireysel veya takım sporları yapma durumlarına göre yaralanma kaygı düzeyleri ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmadı. Ancak veriler incelendiğinde bireysel spor dalı ile ilgilenen kadın sporcuların takım sporu ile

ilgilenen kadın sporculara göre kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edildi. Literatür incelendiğinde sporcuların yaralanma kaygı düzeylerini spor dallarına göre inceleyen bir araştırmada futbolcular ile basketbolcular arasında hayal kırıklığına uğrama kaygısı boyutunda anlamlı fark tespit etmiştir (Tanyeri, 2019). Farklı bir araştırmada ise mevkilerine göre futbolcuların yaralanma kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (Çetindemir ve Cihan, 2019).

Yaralanmadan kaynaklı ameliyat olan kadın sporcular ile ameliyat olmayan kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeyleri alt boyutları ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilmedi. Ancak ameliyat olan kadın sporcuların olmayan sporculara göre yeniden yaralanma kaygısı, acı çekme kaygısı hayal kırıklığına uğrama kaygısı ve yeniden yaralanma kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlendi. Araştırmamızın bulguları ile paralellik gösteren bir araştırmada sporcuların ameliyat olma durumlarına göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (Tanyeri, 2019).

5. SINIRLIKLAR

Her ne kadar mevcut çalışma kadın sporcuların yaralanma kaygılarına dair ilginç sayılabilecek bulgular ortaya koymuşsa da çeşitli sınırlıklara sahiptir. Bu sınırlıkların birincisi katılımcı sayısıdır. Her ne kadar katılımcı sayısı analizler için yeterli olsa da büyük örneklemelerin istatistiksel gücü artırdığı da bir gerçektir (Howell, 2017, s.232). Bir diğer sınırlık ise mevcut çalışmada katılımcılar bireysel ve takım sporları olarak iki grupta incelenmiştir. Fakat her spor dalı bünyesinde farklı özellikler barındırmaktadır. Örneğin yakın kontak içeren spor dalları ile daha az kontak içeren spor dallarında müsabık sporcuların yaralanma kaygıları farklılık gösterebilir. Bu nedenle ileride yapılacak çalışmaların bu sınırlıkları minimize etmesi önem arz etmektedir.

6. SONUÇ

Sonuç olarak mevcut çalışma bulgularına göre kadın sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin 21-22 yaş döneminde ve eğitim seviyesi arttıkça artış gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca kadın sporcuların amatör ya da profesyonel sporcu olmaları yaralanma kaygı düzeylerinde bir farklılık oluşturmadı ve spor yaralanması nedeniyle ameliyat olan kadın sporcuların kaygı düzeyleri ameliyat olmayanlar göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edildi.

7. KAYNAKLAR

Alentorn-Geli, E., Myer, G. D., & Silvers, H. J. (2009). Prevention of non-contact anterior cruciate ligament injuries in soccer players, part 1: Mechanisms of injury and underlying risk factors. *Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc*, 17(7), 705-729.

Andernord, D., Desai, N., Bjornsson, H., Ylander., M., Karlsson, J., & Samuelsson, K. (2015). Patient predictors of early revision surgery after anterior cruciate ligament reconstruction: A cohort study of 16,930 patients with 2-year follow-up. *Am J Sports Med*, 43(1), 121-127.

Andersen, M.B., & Williams, J. M. (1988). A model of stress and athletic injury: Prediction and Prevention. *J Sport Exerc Psychol.*, 10, 294–306. Doi: 10.1123/jsep.10.3.294

Başaran, M. H. (2008). *Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü.

Caz, Ç., Kayhan, R. F., & Bardakçı, S. (2019). Spor yaralanması kaygı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Hekimliği Dergisi*, 54(1).

Çetindemir, A., & Cihan, H. (2019). Genç futbolcuların sakatlanma kaygılarının oynadıkları mevki ve takım statüsü (amatör-profesyonel) bakımından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(2), 52-57.

Dönmez, K. H. (2013). Samsun ilinde yapılan üniversitelerarası basketbol müsabakalarına katılan sporcuların durumluk kaygı ve sürekli kaygı düzeylerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(5), 243-248.

Egermann, M., Brocai, D., Lill, C. A., & Schmitt, H. (2003). Analysis of injuries in long distance triathletes. *International Journal of Sports Medicine*, 24, 271-276

Ergen, E., Güner, R., Zergeroğlu, M. A., Ulkar, B., & Kunduracıoğlu, B. (2003). *Sporcu sağlığı ve spor yaralanmaları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Filbay, S. R., Culvenor, A. G., Ackerman, I. N., Russell, T. G., & Crossley, K. M. (2015). Quality of life in anterior cruciate ligament-deficient individuals: A systematic review and meta-analysis. *Br J Sports Med.*, 49(16), 1033–1041. Doi:10.1136/bjsports-2015-094864

Hacıcaferoğlu, S., Hacıcaferoğlu, B., & Seçer, M. (2015). Halk oyunları branşına katılan sporcuların yarışma öncesi kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport (Intjcs)*, 3(4), 288-297.

Howell, D. C. (2017). *Psikoloji için istatistiksel metotlar*. (Çev Ed: Baykul, Y). Ankara: Pegem Akademi.

Mankad, A., Gordon, S., & Wallman, K. (2009). Perceptions of emotional climate among injured athletes. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 3, 1- 14.

Pollack, A. N., & Watkins-Castillo, S. I. (2014). *The burden of musculoskeletal diseases in the United States (BMUS)* (3 ed.). Rosemond, IL: United States Bone and Joint Initiative.

Rex, C. C., & Metzler, J. N. (2016). Development of the sport injury anxiety scale. *Meas Phys Educ Exerc Sci.*, 20(3), 146-158.

Roos, H., Ornell, M., Gardsell, P., Lohmander, L. S., & Lindstrand, A. (1995). Soccer after anterior cruciate ligament injury — an incompatible combination? A national survey of incidence and risk factors and a 7-year follow-up of 310 players. *Acta Orthop Scand.*, 66(2), 107-112.

Sakallı, F. M. H. (2008). Sporda sporcuların yaralanması ve risk faktörleri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2008, 3(7), 144-154.

Tanyeri, L. (2019). Farklı branş sporcularında yaralanma kaygısının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 577-591.

Türker, T., Koçak, N., İstanbulluoğlu, H., Yıldırım, A . O., Kır, T., Açık, C., & Kılıç, S. (2011). Tıp fakültesi öğrencilerinin spor yapma alışkanlıkları ve spor yaralanmalarının değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Derg.*, 53, 94-98.

Ural, A., & Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Wild, M. C. Y., Steele, J. R., & Munro, B. J. (2012). Why do girls sustain more anterior cruciate ligament injuries than boys? *Sports Med.*, 42(9), 733-749.

Yıldız, Y. (2006). Alt ekstremitte spor yaralanmaları. *Türkiye Klinikleri J Int Sci*, 2, 29-40.

Makale Geliş (Submitted) : 18.08.2019

Makale Kabul (Accepted) : 10.11.2019